

TEST RECAPITULATIV BACALAUREAT

- **Constituțiile României**
- **Secolul al XX-lea între democrație și totalitarism. Ideologii și practici politice în România și în Europa**
- **România postbelică. Stalinism, național-comunism și disidență anticomunistă. Construcția democrației postdecembriste**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În teorie, epurările erau un mijloc de a conserva și de a purifica partidul comunist (...), dar în practică funcționau prin retrogradarea și înlocuirea membrilor de partid și a oficialilor ale căror idei și comportamente erau considerate de Stalin o amenințare la adresa propriei lui autorități. (...) Stalin a declarat că Uniunea Sovietică se afla «sub stare de asediu» și a cerut o vigilență sporită în demascarea dușmanilor din interior. În 1936, a început în URSS o teroare care a afectat progresiv întreaga populație și al cărei dramatism a culminat prin spectacolul proceselor publice ale foștilor colegi bolșevici ai lui Stalin. (...) În acea vreme persecuțiile au luat asemenea proporții, iar victimele aveau funcții atât de înalte, încât acest episod a rămas în istorie cu numele de «marea epurare».”

(M. Lynch, *Stalin și Hrușciiov: URSS, 1924–1964*)

B. „Pentru a împiedica pe «seniorii» de partid să se emancipeze, Ceaușescu a introdus principiul «rotării cadrelor», care, în limbaj popular, însemna a nu permite nimănui să «prindă rădăcini» în funcția deținută. [...] Ceaușescu a modificat statutul Partidului Comunist Român, introducând ca atribuție a Congresului alegerea secretarului general, care, în loc de a mai fi [secretar general] al Comitetului Central era al partidului. Ca urmare, el devenise singura persoană inamovibilă, sub acoperirea democratică de partid: nu Comitetul Central sau Biroul Politic, ci Congresul îl alesese [pe N. Ceaușescu]. «Epoca Nicolae Ceaușescu», [...] își conturează fizionomia după 1971. [...] Atât în politica internă, cât și în cea externă, totul se face sub directa îndrumare a secretarului general [N. Ceaușescu], într-un climat de încordare la care, pe măsură ce regimul întâmpină dificultăți, se adaugă teama executanților că vor atrage mânia conducătorului. [...] Dacă birocrăția de partid a fost primul stâlp al regimului Ceaușescu, cel de al doilea a fost Securitatea. Fără a mai recurge la represiuni masive, [...] regimul a creat prin Securitate un climat de frică și suspiciune care a sfârșit prin a deveni paralizant.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, o informație referitoare la Uniunea Sovietică. **2 puncte**
3. Numiți un lider politic la care se referă sursa A, respectiv sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că persecuțiile liderului politic au vizat inclusiv persoane cu funcții înalte în stat. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice utilizate de regimul totalitar din România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a democrației din România în primul deceniu după formarea României Mari. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

Rege al culturii, Carol al II-lea și-a dorit să fie și un «rege al țăranilor» și, în îmbinarea acestor două mari proiecte, și-a găsit colaboratorul ideal (poate «prea» ideal dat fiind excesul său de zel) în persoana lui Dimitrie Gusti. Gusti înființase Institutul Social Român, orientat spre

sociologia rurală. Carol, la rândul-i, pe când era principe moștenitor, a pus bazele Fundației culturale «Principele Carol», în scopul ridicării satelor în plan intelectual, economic, sanitar, religios și moral... Spre mijlocul deceniului apar și «echipele regale studentești» răspândite, pentru o perioadă de trei luni, în sate din diversele regiuni ale țării, în vederea asistării și ajutorării locuitorilor în cele mai variate domenii (agricultură, sănătate, construcții locale, activități culturale). Punctul ultim este atins în 1938, când s-a adoptat Legea serviciului social, potrivit căreia toți tinerii, de ambele sexe, care își încheiau studiile universitare erau obligați, ca timp de un an de zile, să meargă în sate pentru a-și pune competențele în aplicare. Instituția centrală a fiecărui sat urma să fie «căminul cultural», cu secțiuni distincte, sanitară, economică și educațională. Legea n-a funcționat, însă, decât un an. Declanșarea războiului (...) și asasinarea prim-ministrului Armand Călinescu (...) au schimbat prioritățile.”

(Lucian Boia, *Capcanele istoriei. Elita intelectuală românească între 1930 și 1960*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un prim-ministru român, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați un colaborator al regelui Carol al II-lea și o acțiune a acestuia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la „echipele regale studentești”. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la legea serviciului social, adoptată de regele Carol al II-lea, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică utilizată în România între anii 1990-2000 are caracter democratic. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a trei aspecte referitoare la democrația din statul român în primul deceniu după constituirea României Mari (1918);
- precizarea legii fundamentale adoptate în România între anii 1931-1940 și menționarea unei consecințe a acesteia;
- prezentarea unei practici politice utilizate în România, în etapa stalinismului din a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la România în perioada 1965-1988 și susținerea acestuia printr-un argument istoric. **Notă!** Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea eseului, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.